

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/172/2021
Identifikačné číslo spisu:	7213205272
Dátum vydania rozhodnutia:	24.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7213205272.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Š. N., narodeného XX. C. XXXX, R. P. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária, Bratislava, Havlíčkova 16, IČO: 47 244 895, proti žalovanej obchodnej spoločnosti EUROCAST Košice, s.r.o., Košice, Vstupný areál U.S. Steel Košice, IČO: 36 577 707, zastúpenej ŠIMČÁK, advokátska kancelária s.r.o., Košice, Františkánska 5, IČO: 52 082 709, o náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17Cpr/2/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 4. marca 2020 sp. zn. 9CoPr/9/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. marca 2019, č.k.: 17Cpr/2/2013-374 zamietol žalobu o náhradu mzdy a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia skonštatoval, že Okresný súd Košice II rozsudkom, č.k. 28C/85/2011-422 zo 4. marca 2013 určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou žalovaného z 24. januára 2011 je neplatné a že pracovný pomer žalobcu u žalovaného trvá. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 21. januára 2014 sp.zn. 6Co/190/2013, potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu.

1.2. Z vykonaného dokazovania ustálil skutkový stav veci, v zmysle ktorého pracovný pomer medzi sporovými stranami bol založený pracovnou zmluvou z 1. apríla 2005 a v znení jej dodatkov bol dojednaný na dobu neurčitú. Žalobca na základe pracovnej zmluvy pracoval v pracovnej pozícii frézar. V pracovné dni v čase od 15. novembra 2010 do 19. novembra 2010 a od 30. novembra 2010 do uplatnenia výpovede listom žalovaného z 24. januára 2011 žalobca do práce nenastúpil. Listom označeným ako „Písomné upozornenie o porušení pracovnej disciplíny“ z 29. novembra 2010 (č.l. 101) žalovaný upozornil žalobcu na porušenie pracovnej disciplíny s tým, že od 15. novembra 2010 do 19. novembra 2010 žalobca nenastúpil na pracovnú zmenu bez predchádzajúceho oznámenia dôvodu

prekážky v práci a následne po príchode na pracovisko nepredložil doklad o existencii prekážky v práci a o jej trvaní, čím sa dopustil porušenia pracovnej disciplíny. Zároveň žalobcu upozornil, že ak sa porušenie pracovnej disciplíny bude opakovať môže byť s ním rozviazaný pracovný pomer podľa § 63 ods. 1 písm. e) zák. práce. 15. Listom zo 7. decembra 2010 (č.l. 102) vyzval žalovaný žalobcu k usporiadaniu pracovného pomeru, keďže sa do tohto dňa neprihlásil po ukončení PN, (ktorá bola ukončená 27. novembra 2010) na personálnom oddelení, nepredložil o trvaní PN ani hodnoverný doklad ospravedlňujúci jeho neprítomnosť v práci od 30. novembra 2010 „do dnes“ a vyzval žalobcu, aby tak urobil najneskôr do 3 dní od doručenia výzvy. Listom označeným ako „Výzva na plnenie si pracovných povinností, Závažné porušenie pracovnej disciplíny“ zo 16. decembra 2010 (č.l. 103) žalovaný vyzval žalobcu na bezodkladný nástup do práce alebo na predloženie relevantného lekárskeho posudku preukazujúceho jeho zdravotný stav znemožňujúceho riadny výkon práce a to v lehote najneskôr do 3 dní odo dňa doručenia výzvy. Dňa 24. januára 2011 žalovaný doručil žalobcovi do vlastných rúk výpoveď z pracovného pomeru podľa ust. § 63 ods. 1 písm. e) zák. práce. Výpoveď bola odôvodnená závažným porušením pracovnej disciplíny, ktoré spočívalo v neospravedlnenej absencii žalobcu v práci v období od 15. novembra 2010 do 19. novembra 2010 a od 30. novembra 2010 do dňa uplatnenia výpovede 24. januára 2011. Výpovedná lehota podľa tejto výpovede mala uplynúť dňa 30. apríla 2011, pričom žalobca sa ani počas jej plynutia do práce nedostavil. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 3 280 eur s príslušenstvom titulom náhrady mzdy, ktorého sa domáha voči žalovanému z dôvodu existencie prekážky v práci na strane žalovaného ako jeho zamestnávateľa, za obdobie od 30. novembra 2010 do 30. apríla 2011. Žalobca tvrdil, že za požadované obdobie vznikli zákonné prekážky na strane zamestnávateľa z dôvodu, že žalovaný ho nepreradil na inú prácu v zmysle § 55 ods. 2 písm. a) a písm. e) Zákonníka práce.

1.3. Podľa § 55 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný preradiť zamestnanca na inú prácu, ak zamestnanec vzhľadom na svoj zdravotný stav podľa lekárskeho posudku dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu alebo ak ju nesmie vykonávať pre chorobu z povolania, alebo pre ohrozenie touto chorobou alebo ak na pracovisku dosiahol najvyššiu prípustnú expozíciu určenú rozhodnutím príslušného orgánu verejného zdravotníctva. Podľa § 55 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný preradiť zamestnanca na inú prácu, ak zamestnanec pracujúci v noci na základe lekárskeho posudku je uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu. Podľa § 55 ods. 3 Zákonníka práce ak nemožno dosiahnuť účel preradenia podľa ods. 2 preradením zamestnanca v rámci pracovnej zmluvy, môže zamestnávateľ preradiť zamestnanca v týchto prípadoch po dohode aj na prácu iného druhu ako bola dohodnutá v pracovnej zmluve. Podľa § 55 ods. 5 Zákonníka práce práca, na ktorú zamestnávateľ preradzuje zamestnanca podľa ods. 3 musí zodpovedať zdravotnej spôsobilosti zamestnanca na prácu. Zamestnávateľ je povinný prihliadnuť aj na to, aby táto práca bola pre zamestnanca vhodná vzhľadom na jeho schopnosti a kvalifikáciu. Podľa § 55 ods. 6 Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný vopred prerokovať so zamestnancom dôvod preradenia na inú prácu a dobu, počas ktorej má preradenie trvať. Ak preradením zamestnanca dochádza k zmene pracovnej zmluvy, zamestnávateľ je povinný vydať mu písomné oznámenie o dôvode preradenia na inú prácu a o jeho trvaní okrem prípadov uvedených v ods. 4. Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení § 55 Zákonníka práce dôkazné bremeno na preukázaní tej skutočnosti, že žalobca ako zamestnanec vzhľadom na svoj zdravotný stav dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, resp. že je uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu, a že túto skutočnosť oznámil žalovanému, zaťažovalo žalobcu. Žalobca na preukázanie svojho nároku poukázal na Lekársku správu-nález o zdravotnom stave žalobcu vypracovanú H. E. D. 26. novembra 2010, premiestnenku z 30. novembra 2010 a lekársku správu k premiestnenke vypracovanú H. P. L., ďalej navrhol pripojiť spisový materiál tunajšieho súdu sp.zn. 28Cpr/85/2011 a vypočúť svedkov H. H. P., H. P. L. a C. E.. Žalovaný v konaní popieral, že by mu žalobca predložil relevantný dôkaz, ktorým by bol lekársky posudok preukazujúci, že dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, resp. že je uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu. Tiež spochybnil listinné dôkazy predložené žalobcom tvrdiac, že ani jeden z týchto dôkazov nie je lekárskeho posudkom, na základe ktorého by mu vznikla povinnosť preradiť žalobcu na inú prácu. Žalovaný na preukázanie svojich tvrdení predložil písomné upozornenie zamestnávateľa adresované zamestnancovi o porušení pracovnej disciplíny z 29. novembra 2010, výzvu k usporiadaniu pracovného pomeru zo 7. decembra 2010, výzvu zamestnávateľa na plnenie si pracovných povinností a oznámenie o závažnom porušení pracovnej disciplíny zo 16. decembra 2010. Spornou otázkou tak v konaní ostalo, či

predloženými lekáorskými posudkami bola deklarovaná dlhodobá strata spôsobilosti žalobcu naďalej vykonávať doterajšiu prácu. Iba v takomto prípade by vznikla povinnosť žalovaného preradiť žalobcu na inú prácu.

1.4. Na to, aby lekárske posudky mali pracovnoprávne účinky na účely preradenia na inú prácu je potrebné, aby zdravotný stav posudzovaného zamestnanca bol zistený objektívne a aby bol v lekárskom posudku konkrétne vyjadrený. Lekárske odporúčania, resp. lekárske správy nespĺňajú požiadavky na lekárske posudky na pracovnoprávne účely. Lekárske posudky podľa zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti (ďalej tiež zákon č. 576/2004 Z.z.) vydáva príslušný lekár určený poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti. Podľa ustanovenia § 16 ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona č. 576/2004 Z.z. (účinného v čase vydania predmetnej lekárskej správy a premiestnenky) za lekárske posudky sa považoval výsledok posúdenia zdravotnej spôsobilosti na výkon konkrétnej činnosti, ktorý vydáva poskytovateľ a posudzovanie vykonáva poskytovateľom určený lekár. Otázku posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu upravuje zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, ktorý (v znení účinnom v čase vyhotovenia lekárskej správy a premiestnenky) v § 30 ods. 12 ustanovoval, že lekár, ktorý posudzuje zdravotnú spôsobilosť na prácu, zaznamenáva výsledky vyšetrení lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci do zdravotnej dokumentácie a vypracuje posudok o zdravotnej spôsobilosti na výkon konkrétnej činnosti. Podľa zákonného odkazu, sa posudkom o zdravotnej starostlivosti rozumel posudok podľa vyššie citovaného ustanovenia § 36 zákona č. 576/2004 Z.z.. Podľa § 30 ods. 13 zákona č. 355/2007 Z.z. posudok mal obsahovať názov a sídlo zamestnávateľa alebo fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby, meno, priezvisko, rodné číslo, adresu bydliska, pracovné zaradenie, faktor pracovného prostredia, kategóriu práce zamestnanca alebo fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby, a záver posudku. Na účely jednotného postupu lekárov pri vykonávaní lekárske preventívnych prehliadok a pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti Ministerstvo zdravotníctva SR vydalo odborné Usmernenie č. 10525/2010-OL z 22. februára 2010 vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva SR z 1. marca 2010 s prílohou vzorového posudku o zdravotnej spôsobilosti zamestnanca. Záver posudku zahŕňal možnosti: 1./ spôsobilý na výkon konkrétnej činnosti, 2./ spôsobilý na výkon konkrétnej činnosti s obmedzením (napr. skrátenie expozície, zakázanie určitých pracovných postupov...), 3./ nespôsobilý na výkon konkrétnej činnosti. Lekárska správa - nález vyhotovený 26. novembra 2010 tieto formálne a obsahové náležitosti, ktoré sa vyžadujú u lekárskeho posudku na pracovnoprávne účely neobsahoval. H. E. D. v nej potvrdil, že žalobca bol v ambulantnej liečbe pre bolesti chrbta, chrbtice maximálne v oblasti drieku a driekovo-krížovej oblasti na základe degeneratívnych zmien. Nález bol potvrdený odbornými vyšetreniami - ortopéd a doporučená liečba bola zrealizovaná s miernym zlepšením. Menovaný bol v relatívnom dobrom stave, pracovne uschopnený 13. novembra 2010. Vzhľadom k vyššie uvedenému doporučil nepreťažovať chrbticu, nedvíhať bremená, meniť pracovné polohy (státie/sedenie), vyhýbať sa vlhkému prostrediu, chladu, vyhýbať sa jednostrannému preťažovaniu. Touto lekárskou správou nebol zdravotný stav žalobcu posudzovaný ku konkrétnemu pracovnému zaradeniu u konkrétného zamestnávateľa. Jeho záver vo forme odporúčania nie je konkrétny tak, ako je to citovanou právnou úpravou stanovené pre lekárske posudky o zdravotnej spôsobilosti na pracovnoprávne účely. Predmetná správa vo svojom obsahu nevyjadrovala záver v tom, že žalobca vzhľadom na svoj zdravotný stav dlhodobo stratil spôsobilosť naďalej vykonávať doterajšiu prácu: frézar. Keďže táto správa nie je lekárske posudkom na pracovnoprávne účely, zamestnávateľovi nevznikla povinnosť preradiť žalobcu na inú prácu podľa § 55 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce. Pokiaľ k tomu zamestnávateľ mienil pristúpiť, jednalo sa o prejav jeho autonómnej vôle a nie o realizáciu zákonom stanovenej povinnosti. Z opisu rozhodujúcich skutočností v žalobe vyplynulo, že žalobca odmietol vykonávať odo dňa 30. novembra 2010 prácu na pozícii frézar, čo 30. novembra 2010 osobne oznámil žalovanému prostredníctvom pani P.. Žalobca odmietol vykonávať od uvedeného dňa aj novo ponúknutú prácu, čo 30. novembra 2010 osobne oznámil žalovanému prostredníctvom pani P.. Toto potvrdila aj svedkyňa H. P., ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že žalobca doručil v októbri nejakú lekársku správu, kde bol opísaný jeho zdravotný stav a doporučené nepreťažovať chrbticu. Vzhľadom na to, že to nebolo doporučené od ich lekára pracovnej služby, žalobcu poslali k ich lekárovi. Následne žalobca doručil lekársku správu z 30. novembra 2010 H. L.. Žalobcovi bola ponúknutá práca na tryskáči, ktorú odmietol, preto ho vyzvali, aby prišiel na druhý deň a dohodli sa na inej práci. Žalobca sa však už k zamestnávateľovi nedostavil. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca nepostupoval správne, keď odmietol výkon práce frézar s

odôvodnením straty zdravotnej spôsobilosti pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Žalobca totiž nedisponoval lekárskeho posudkom, ktorý by túto skutočnosť deklaroval. Zamestnávateľovi nevznikla povinnosť na základe lekárskej správy - nález z 26. novembra 2010, preradiť žalobcu na inú prácu ani povinnosť zmeniť pracovný režim len na prácu cez deň. Žalobca bol preto povinný aj naďalej, t.j. od 30. novembra 2010 do budúcnosti, vykonávať dohodnutý druh práce: frézár. Pokiaľ ide o Premiestnenku z 30. novembra 2010, ktorej prílohou je lekárska správa H. L., táto má podľa súdu prvej inštancie všetky obsahové i formálne náležitosti lekárskeho posudku pre pracovnoprávne účely. Lekár zdravotnej služby v ňom posudzoval spôsobilosť žalobcu na výkon konkrétnej práce: obsluha tryskáča, vo vzťahu ku konkrétnemu zamestnávateľovi, zohľadňujúc aj rizikové faktory. Výsledkom posúdenia zdravotnej spôsobilosti bol záver: spôsobilý na výkon práce obsluha tryskáča s konkrétnym obmedzením: nie v noci. Žalobca s prácou na pozícii obsluha tryskáča nesúhlasil a tak k zmene jeho pracovného zaradenia nedošlo. Žalobca bol preto povinný aj naďalej vykonávať prácu podľa platnej pracovnej zmluvy. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávanej veci sa nejedná o prekážku v práci na strane zamestnávateľa. Zamestnávateľ nebol povinný preradiť žalobcu z výkonu jeho doterajšej práce frézár na inú prácu, lebo vo vzťahu k tomuto pracovnému miestu, nebola jeho zdravotná nespôsobilosť riadne deklarovaná lekárskeho posudkom. Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že podľa lekárskeho posudku z 30. novembra 2010 bol obmedzený vo výkone práce, lebo toto posúdenie zdravotného stavu žalobcu bolo vykonané vo vzťahu k inému pracovnému zaradeniu: obsluha tryskáča. Pokiaľ žalovaný do práce nenastúpil, urobil tak na základe vlastného rozhodnutia, ktoré pravdepodobne vyplynulo z nesprávneho vyhodnotenia lekárskej správy z 26. novembra 2010 ako lekárskeho posudku na pracovnoprávne účely. Z tejto lekárskej správy však pre zamestnávateľa neplýnú následky tak, ako to má na mysli ust. § 55 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce. V takomto prípade zamestnávateľ nemal povinnosť preradiť zamestnanca na inú prácu a k zmene pracovnej zmluvy nedošlo ani dohodou. Preto vo vzťahu medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom, ostávala v platnosti dohoda o pracovných podmienkach podľa dodatku zo dňa 12. októbra 2005 k pracovnej zmluve, ktorým bol dohodnutý druh práce frézár na dobu určitú do 31. januára 2006 a posledného dodatku z 12. januára 2006 k pracovnej zmluve, ktorým bol pracovný pomer dohodnutý na dobu neurčitú. Z pracovnej zmluvy (z 1. apríla 2005) ani z obsahu jej dodatkov (z 26. augusta 2005, 12. októbra 2005, 12. januára 2006) nevyplýva dohoda o 3-zmennej prevádzke. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zamestnávateľ mal snahu umožniť žalobcovi prácu v inej pracovnej pozícii. S ponúknutou prácou obsluha tryskáča žalobca nesúhlasil, do práce viac nenastúpil a tak nedal svojmu zamestnávateľovi ani možnosť vzniknutú situáciu riešiť hľadaním iného pracovného miesta. Žalobca od 30. novembra 2010 do práce nenastúpil a nereagoval ani na písomné výzvy svojho zamestnávateľa zo 7. decembra 2010 a zo 16. decembra 2010. Rozhodujúcou v prejednávanej veci súd prvej inštancie považoval skutočnosť, že lekárska správa - nález z 26. novembra 2010 nespĺňa náležitosti lekárskeho posudku pre pracovnoprávne účely a preto žalovanému nevznikla povinnosť preradiť žalobcu na inú prácu a tým nemohlo dôjsť ani k „iným“ prekážkam v práci na strane zamestnávateľa (§ 142 ods. 3 Zákonníka práce). Takáto povinnosť nevyplýva ani z lekárskeho posudku z 30. novembra 2018, lebo tento bol vystavený k inej pracovnej náplni. Ak zamestnanec nechodí do práce, porušenie tejto povinnosti má za následok, že ani zamestnávateľ si nemôže plniť povinnosti vyplývajúce mu z pracovnej zmluvy a to prácu tomuto zamestnancovi prideliť. Ak zamestnanec prestal vykonávať prácu nie na základe porušenia povinností zamestnávateľa, ale z vlastného rozhodnutia, môže ho zamestnávateľ vyzvať na plnenie pracovných povinností, avšak nie je povinný voči nemu vyvíjať iné aktivity. Z prípadnej nečinnosti zamestnávateľa nemožno pre neho vyvodzovať nepriaznivé následky. Žalobca v ďalšom poukazoval na to, že v konaní sp.zn. 28Cpr/85/2011 bola právoplatne vyriešená sporná otázka hmotnoprávneho vzťahu, a to, že neprítomnosť žalobcu v zamestnaní od 30. novembra 2010 do 24. januára 2011 nebola neospravedlneným zmeškaním práce a súčasne nebola ani porušením pracovnej disciplíny. Bol toho názoru, že uvedený záver je záväzný aj pre toto konanie a súd z neho preto musí bez ďalšieho vychádzať. V konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II pod sp.zn. 28Cpr/85/2011 sa žalobca domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou žalovaného zo dňa 24. januára 2011 a určenia, že jeho pracovný pomer trvá. Podľa výpovede bolo dôvodom skončenia pracovného pomeru porušenie pracovnej disciplíny žalobcu tým, že v dňoch od 15. novembra 2010 až 19. novembra 2010 a v dňoch od 30. novembra 2010 do uplatnenia výpovede, do práce nenastúpil, čo žalovaný kvalifikoval ako neospravedlnené zmeškanie práce. Okresný súd Košice II v rozhodnutí č.k.

28C/82/2011-442 konštatoval, že v zmysle § 144 ods. 7 Zákonníka práce v znení účinnom do 30. apríla 2011, rozhodnutie o tom, že zamestnanec neospravedlnene zameškal prácu môže zamestnávateľ urobiť len po dohode s odborovým orgánom. Konštatoval, že neospravedlneným zameškaním práce je preto neprítomnosť zamestnanca v práci len vtedy, keď ju zamestnávateľ kvalifikoval ako neospravedlnenú a s jeho stanoviskom vyslovil súhlas príslušný odborový orgán. Pokiaľ nedôjde v otázke kvalifikácie neprítomnosti zamestnanca ako neospravedlnenej s odborovým orgánom k dohode, nemožno neprítomnosť zamestnanca v práci považovať za neospravedlnené zameškanie práce a ako takú neprítomnosť nemožno považovať za porušenie pracovnej disciplíny. Po vykonanom dokazovaní súd ustálil, že pred uplatnením výpovede 24. januára 2011 odborový orgán nezaujal k spôsobu posúdenia neprítomnosti žalobcu ako neospravedlnenej súhlasné stanovisko, teda nedošlo k dohode medzi žalovaným a odborovým orgánom ohľadne kvalifikácie neprítomnosti žalobcu v práci ako neospravedlnenej. Preto neprítomnosť žalobcu v práci nie je porušením pracovnej disciplíny a žalovaným uplatnený dôvod podľa ust. § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce v danom prípade naplnený nebol. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia tak vyplýva, že súd svoj záver o tom, že neprítomnosť žalobcu v práci počas posudzovaného obdobia nebola neospravedlneným zmeškaním práce, opiera o absenciu súhlasného stanoviska odborového orgánu s takýmto posúdením. Takýto záver záväzný je, avšak nestačí pre záver, že táto neprítomnosť bola spôsobená prekážkami v práci na strane zamestnávateľa. V konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru sa súd totiž nezaoberal posudzovaním samotných okolností, za ktorých žalobca do práce nenastúpil z hľadiska toho, či predstavujú alebo nie zákonnú prekážku pre výkon prác podľa pracovnej zmluvy (čo vyplýva aj z odôvodnenia citovaného rozsudku na strane 4). Keďže otázka (ne)dôvodnosti neprítomnosti v práci v citovanom konaní riešená nebola, rozhodnutie súdu č.k. 28Cpr/85/201-422 zo 4. marca 2013 nemôže bez ďalšieho zakladať nárok žalobcu na náhradu mzdy tak, ako je uplatňovaný v predmetnom konaní (sp.zn. 17Cpr/2/2013). Aj keď bolo právoplatne rozhodnuté, že skončenie pracovného pomeru žalobcu je neplatné a že jeho neprítomnosť v práci nie je porušením pracovnej disciplíny, neznamená to, že za toto obdobie od 30. novembra 2010 do 30. apríla 2011 žalobcovi vzniká nárok na náhradu mzdy pre prekážky v práci na strane zamestnávateľa. Pre takýto záver by museli byť splnené aj ďalšie podmienky tak, ako to stanovuje § 142 ods. 3 Zákonníka práce v spojení s § 55 ods. 2 Zákonníka práce, tieto zákonné podmienky v konaní preukázané neboli. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd dospel k záveru, že nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní je nedôvodný. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 a § 257 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu, rozsudkom zo 4. marca 2020 sp. zn. 9CoPr/9/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 CSP) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 257 CSP).

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca uplatnil odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP (teda, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na základe ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom konanie netrpí vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky argumenty uvádzané žalobcom v odvolaní. Žalobca pritom uvádza skutočnosti, ktoré už boli uvedené pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

2.2. Na zdôraznenie správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uviedol, že žalobca sa v tomto konaní domáha voči žalovanému náhrady mzdy z dôvodu existencie prekážky v práci na strane žalovaného ako zamestnávateľa za obdobie od 30. novembra 2010 do 30. apríla 2011. Odvolací súd je

rovnako ako súd prvej inštancie toho názoru, že žalobca v danom prípade nepreukázal, že by za požadované obdobie vznikli zákonné prekážky na strane zamestnávateľa z dôvodu, že by žalovaný nepreradil žalobcu na inú prácu, tak ako ukladá § 55 ods. 2 písm. a) a e) Zákonníka práce. Žalobca v danom prípade nepreukázal, že by nastali dôvody pre preradenie žalobcu na inú prácu v zmysle § 55 ods. 2 písm. a) a e) Zákonníka práce. V súvislosti s § 55 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce žalobca nepreukázal, že by ako zamestnanec predložil žalovanému ako zamestnávateľovi relevantný dôkaz, ktorým by bol lekárske posudok preukazujúci, že dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu frézara, resp. že by bol uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu vo vzťahu k tomuto pracovnému zaradeniu tak, ako má na mysli § 55 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce. Výsledky dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie dávajú dostatočný skutkový základ pre záver, že žalobca nedisponoval takým lekárske posudkom v zmysle § 16 ods. 1 písm. a) ods. 2 zák. č. 576/2004 Z.z. a v zmysle § 30 ods. 13 zák. č. 355/2007 Z.z., ktorý by skutočnosti vyplývajúce z hypotézy ustanovenia § 55 ods. 2 písm. a), resp. § 55 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce, deklaroval. Za takýto lekárske posudok nemožno považovať lekársku správu - nález o zdravotnom stave žalobcu vypracovaný H. E. D. z 26. novembra 2010 z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje. Pokiaľ ide o listinný dôkaz, ktorým je premiestnenka z 30. novembra 2010, a ktorej prílohou je lekárska správa H. P. L. tento spĺňa síce obsahové aj formálne náležitosti lekárskeho posudku pre pracovnoprávne účely, ako správne uzavrel súd prvej inštancie, z jeho obsahu však nie je možné vyvodíť, že by žalobca bol obmedzený vo výkone práce ako nespôsobilý na nočnú prácu vo vzťahu k pracovnému zaradeniu „frézar“, ktoré vykonával na základe pracovnej zmluvy v znení jej dodatkov. Lekársky posudok z 30. novembra 2010 bol vykonaný vo vzťahu k inému pracovnému zaradeniu „obsluha tryskáča“, preto odborné závery tam obsiahnuté nemajú vplyv na posúdenie zdravotnej spôsobilosti žalobcu vykonávať prácu „frézara“. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že vo vzťahu k pracovnému zaradeniu „frézara“, nebol splnený zákonný dôvod pre povinnosť žalovaného ako zamestnávateľa preradiť žalobcu ako zamestnanca na inú prácu. Odvolací súd sa nestotožnil s úvahami žalobcu o tom, že pokiaľ disponoval lekárske posudkom, ktorým bol uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu v súvislosti s pracovnou pozíciou „obsluha tryskáča“, z toho možno vyvodíť, že bol nespôsobilý aj na nočnú prácu „frézara“. Otázka posúdenia zdravotnej spôsobilosti je otázkou odbornou, posúdenie ktorej navyše v zmysle ust. § 55 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce musí vyplynúť zo záverov lekárskeho posudku. Nakoľko nejde o otázku právnu, akékoľvek „logické“ závery žalobcu v tomto smere je z týchto dôvodov potrebné považovať za špekulatívne, ktoré nemôžu obstať. Odvolací súd sa zhoduje aj s názorom súdu prvej inštancie, že posúdenie otázky inej prekážky na strane žalovaného ako zamestnávateľa v zmysle § 142 ods. 3 Zákonníka práce nebolo predmetom konania vedeného pod sp. zn. 28C/85/2011 o neplatnosť skončenia pracovného pomeru medzi stranami sporu. Táto otázka nebola riešená ako predbežná (prejudiciálna), keďže predmetom tohto spomínaného konania bola otázka existencie dôvodu výpovede v zmysle § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. Aj keď v tomto konaní bol prijatý záver, že nešlo o neospravedlivenú neprítomnosť žalobcu v práci za obdobie od 30. novembra 2010 do 30. apríla 2011, táto neprítomnosť nemôže byť bez ďalšieho považovaná za ospravedlivenú z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa, ako sa mylne domnieva žalobca bez toho, že by boli na to splnené zákonné podmienky. Súd prvej inštancie v danom prípade zistil, že zákonné podmienky v zmysle § 55 ods. 2 písm. a) a e) Zákonníka práce splnené neboli, preto správne rozhodol pokiaľ žalobu zamietol. V spore vedenom pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 28C/85/2011 súdy právoplatne určili, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou žalovaného z 24. januára 2011 je neplatné a že pracovný pomer žalobcu u žalovaného trvá. K takému záveru dospeli z dôvodu

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, jeho prípustnosť odôvodnil § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu (prípadne aj rozsudok súdu prvej inštancie) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie alternatívne ho zmeniť a žalobe vyhovieť. Navrhol aj odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

3.1. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal nesprávne právne posúdenie veci súdmi (v otázke viazanosti právoplatnými rozsudkami vo veci sp.zn. 28C/85/2011 o neplatnosti výpovede a o trvaní pracovného pomeru) s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/44/2010 z 31. januára 2012 (R 40/2013), podľa ktorého pokiaľ už bola v občianskom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v

inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. Nestotožnil sa s vysvetlením odvolacieho súdu, že závery v predmetných rozhodnutiach nie sú postačujúce pre konštatovanie, že neprítomnosť v práci bola spôsobená prekážkami v práci na strane zamestnávateľa, lebo vyslovená neplatnosť výpovede bola založená (len) na tom, že sa zamestnávateľ nedohodol s odborový orgánom (§ 144 ods. 7 Zákonníka práce účinného do 30. apríla 2011) na neospravedlniteľnom zmeškaní práce zamestnancom. Význam tejto viazanosti (§ 194 CSP) dovolateľ spája s (vy)riešením spornej otázky, že u žalobcu nešlo o neospravedlniteľnú neprítomnosť v práci (teda nešlo o porušenie pracovnej disciplíny) za obdobie od 30. novembra 2010 do 30. apríla 2011. Dovolateľ nepovažuje rozhodnutie odvolacieho súdu za dostatočne odôvodnené ohľadom jeho odvolacích námietok.

3.2. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v tom, že za inú prekážku v práci na strane zamestnávateľa treba považovať nepridelenie práce mimo trojzmennej prevádzky, ak žalobca nebol schopný práce v noci. Odklon dovolateľ vysvetľoval s odkazom na rozhodnutie odvolacieho súdu sp.zn. 1MCdo/13/2009 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 21Cdo/90/2001, 2Cdo/1/1997.

3.3. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Tento dovolací dôvod vymedzil tým, že lekárske posudky z 30. novembra 2010 sa vzťahovali na novo ponúknutú pozíciu „obsluha tryskára“, ale i na pôvodnú pracovnú pozíciu „frézar“.

4. Žalovaná považovala dovolanie za neopodstatnené a navrhla ho odmietnuť. Žalobca zotrval na argumentácii v podanom dovolaní.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na

opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Pri uplatnenom dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolaciemu súdu neprislúcha zaoberať sa správnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom. To je možné len pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 CSP za predpokladu splnenia podmienok jeho prípustnosti.

12. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP:

15. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu označuje nesprávne právne posúdenie veci súdmi (v otázke viazanosti súdu právoplatným rozhodnutím v inej veci) a nedostatky spájané s povinnosťou súdov riadne odôvodniť rozhodnutie a to aj vzhľadom na odvolacie námietky uplatnene s právoplatným rozhodnutím inej veci.

16.1. Dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020).

17. Napokon dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP žalobca spája s námietkou, že súdy v tomto konaní nevychádzali z právoplatného rozhodnutia vo veci Okresného súdu Košice II vedeného pod sp.zn. 28C/85/2011, ktorým bola vyslovená neplatnosť výpovede s tým, že pracovný pomer medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom trvá. Význam tejto viazanosti (§ 194 CSP) dovolateľ spája s (vy)riešením spornej otázky v tomto spore, že u žalobcu nešlo o

neospravedliteľnú neprítomnosť v práci (teda nešlo o porušenie pracovnej disciplíny) za obdobie od 30. novembra 2010 do 30. apríla 2011.

17.1. Súdna prax je jednotná v názore, že pokiaľ už bola v občianskom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením (1Cdo/44/2010, R 40/2013). Predmetom tohto sporu bol nárok žalobcu na náhradu mzdy, ktorého sa domáhal z dôvodu existencie prekážky v práci na strane žalovaného ako jeho zamestnávateľa za obdobie od 30. novembra 2010 do 30. apríla 2011. Súdny preto skúmali, či v požadovanom období (ne)vznikli zákonné prekážky na strane zamestnávateľa z dôvodu, že žalovaný žalobcu nepreradil na inú prácu v zmysle § 55 ods. 2 písm. a) a písm. e) Zákonníka práce. Súdny (odvolací i prvej inštancie) dospeli k zornému názoru o neunesení dôkazného bremena ohľadom dôvodov pre preradenie žalobcu na inú prácu v zmysle § 55 ods. 2 písm. a) a e) Zákonníka práce. Žalobca nepreukázal, že by ako zamestnanec predložil žalovanému ako zamestnávateľovi relevantný dôkaz, ktorým by bol lekárske posudok preukazujúci, že dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu frézara, resp. že by bol uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu vo vzťahu k tomuto pracovnému zaradeniu tak, ako má na mysli § 55 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce (zamestnanec pracujúci v noci na základe lekárskeho posudku je uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu). V spore vedenom pred Okresným súdom Košice II pod sp.zn. 28C/85/2011 bolo právoplatne určené, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou žalovaného z 24. januára 2011 je neplatné a že pracovný pomer žalobcu u žalovaného trvá. Z rozhodnutí súdov v tomto spore (17Cpr/2/2013) nevyplýva, aby v nich ako predbežná (prejudiciálna) mala byť, alebo bola inak riešená otázka (ne)platnosti výpovede, než ju riešili súdy vo veci sp.zn. 28C/85/2011, preto tvrdenie o porušení viazanosti právoplatným rozhodnutím v inej veci nemožno považovať za preukázané a opodstatnené. Zo strany súdov rozhodnou pre posúdenie prekážok v práci na strane zamestnávateľa bolo (ne)preukázanie zdravotného stavu žalobcu a jeho (ne)spôsobilosti pracovať v noci, teda, či zamestnávateľ zamestnanca mal povinnosť preradiť na inú prácu. Rozhodnutia, ktorými súdy určili neplatnosť výpovede z pracovného pomeru boli založené na tom, že sa zamestnávateľ nedohodol s odborový orgánom na neospravedliteľnom zmeškaní práce zamestnancom (§ 144 ods. 7 Zákonníka práce účinného do 30. apríla 2011), preto v nimi neriešenej otázke (ne)ospravedliteľnej zamestnancovej neprítomnosti na pracovisku (resp. porušenia pracovnej disciplíny) nemohli z objektívneho hľadiska zakladať (hmotnoprávnu) prejudicialitu pre tento spor. V nadväznosti na uvedené dovolací súd nezdieľal názor dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení odvolacej námietky o nerešpektovaní prejudiciality z dôvodu, že odpoveď by bolo možné očakávať len ak ide o argument rozhodný pre rozhodnutie, čo nie je tento prípad; navyše odvolací súd sa v rozhodnutí zrozumiteľne a dostatočne vysporiadal aj s touto námietkou (viď bod 40 rozhodnutia odvolacieho súdu).

18. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, nedostatočne zistený skutkový stav i nesprávne právne posúdenie veci.

18.1. Z viacerých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je porušením ústavou a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. A to z viacerých aspektov dotýkajúcich sa kvalitatívnej stránky odôvodňovania súdnych rozhodnutí.

18.2. Z čiastkových analýz doterajšej judikatúry možno vyvodiť niektoré nasledujúce požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré by mal súd v odôvodnení svojho rozhodnutia rešpektovať. Medzi tieto možno zaradiť požiadavky o zákaze vnútornej rozpornosti argumentácie (požiadavka relevantnosti, jasnosti, presnosti a konkrétnosti argumentu), povinnosť odôvodniť odklon od existujúcej judikatúry, povinnosť „vyrovnať sa“ s ústavnoprávnym argumentom a názormi právnej vedy, možnosti odvolacieho súdu prevziať argumenty prvostupňového súdu a iné.

18.3. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom

vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami i námietkami odvolateľa. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že závery súdu prvej inštancie považuje za nepochybné a právne správne.

18.4. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Najvyšší súd tiež poukazuje na to, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu (účastníka konania) nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

18.5. K prípadnej nespokojnosti dovolateľa s tým, ako súdy postupovali v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a tiež ako vyhodnotili niektoré dôkazy [napr. listiny, správy a posudky], vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Súčasná právna úprava na takomto názore zotrvala (v súvislosti s tým pozri 2Cdo/159/2017, 3Cdo/59/2017, 5Cdo/47/2017, 7Cdo/42/2017, 9Cdo/86/2020, 9Cdo/170/2020).

18.6. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP ďalej namietala, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru odvolacieho (i prvostupňového) súdu o nepreukázaní jeho zdravotného stavu kvalifikovaným lekárske posudkom, bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Dovolací súd odkazuje na bod 16.1. vyššie a k tomu uzatvára, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci, alebo nedostatočné vyhodnotenie dôkazu nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti (R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020)).

19. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je v tejto časti podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP:

20. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania uplatnil v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, k čomu dovolací súd poznamenáva:

21. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

22. Relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP je právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

23. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

24. Dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP v dovolaní namietala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu (1MCdo/13/2019 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 21Cdo/90/2001, 2Cdo/1/1997) v prípade riešenia právnej otázky či za inú prekážku v práci na strane zamestnávateľa treba považovať nepridelenie práce mimo trojzmennej prevádzky, ak žalobca nebol schopný práce v noci.

24.1. Pri nastolenej právnej otázke sa dovolateľovi nepodarilo označiť a vymedziť odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, teda dovolateľ nešpecifikoval konkrétnymi judikátmi, stanoviskami či rozhodnutiami ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorým sa dovolateľ pokúsil vymedziť dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (porovnaj R 71/2018) a rozhodnutie dovolacieho súdu 1MCdo/13/2009 predmetnú otázku neriešilo (vyriešilo, že nemožno považovať za porušenie pracovnej disciplíny, ak sa zamestnanec, ktorému zamestnávateľ neprideloval prácu podľa pracovnej zmluvy, nedostavil do zamestnania a po dobu trvania tejto prekážky v práci na strane zamestnávateľa sa na pracovisku nezdržoval).

24.2. V dovolaní žalobcom namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia ním vymedzenej právnej otázky, by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia nebol len záverom o ich nesprávnosti, ale aj dôvodom, pre ktorý by bolo v spore rozhodnuté v prospech dovolateľa. Inak povedané relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková), na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom. Má ísť predovšetkým o otázku, ktorá smeruje k spochybneniu rozhodného názoru (záveru), na ktorom spočíva rozhodnutie. Rozhodným sa javí záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom (žalobca nepreukázal, že by ako zamestnanec predložil žalovanému ako zamestnávateľovi relevantný dôkaz, ktorým by bol kvalifikovaný lekárske posudok preukazujúci, že dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu frézara, alebo stratou schopnosti vykonávať túto prácu v noci). Ani kladné zodpovedanie nastolenej právnej otázky (že za inú prekážku v práci na strane zamestnávateľa treba považovať pridelenie práce vykonávanej zamestnancom aj v noci) nesmeruje k spochybneniu záveru o neunesení dôkazného bremena žalobcom (t.j. o preukázaní nespôsobilosti vykonávať doterajšiu prácu „frézar“ v noci), preto ju nemožno považovať ani za takú, ktorej riešenie by mohlo dovolateľovi prívodiť priaznivejšie rozhodnutie.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP:

25. Žalobca v dovolaní ďalej uvádza, že prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

25.1. Pre tento dovolací dôvod sformuloval právnu otázku, či lekárske posudok vydaný ku konkrétnej pracovnej pozícii (činnosti „obsluha tryskáča“) o nespôsobilosti zamestnanca na nočnú prácu možno vzťahovať aj na inú (podobnú) pracovnú pozíciu („frézar“). Súdy dospeli k tomu, že vypracovaný lekárske posudok z 30. novembra 2010 H. L. sa vzťahuje len na znalcom skúmanú (konkrétnu) pracovnú pozíciu „obsluha tryskáča“, s takým skutkovým záverom dovolateľ nesúhlasil.

25.2. Otázka posúdenia zdravotnej spôsobilosti je otázkou odbornou, posúdenie ktorej v zmysle ustanovenia § 55 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce vyplýva zo záverov lekárskeho posudku. Nakoľko

nejde o otázku právnú, ale o otázku skutkovú, ktorú môže zodpovedať len znalec, nie súd, jej polozenie nemožno považovať za prípustné vymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 CSP. Znalecké dokazovanie je často využívaným dôkazným prostriedkom, ktorý slúži súdom (ale aj účastníkom) k zisťovaniu skutkového stavu veci. O tom, aké zistenia možno zo znaleckého posudku (ako listiny) ustáliť je výsledkom hodnotenia tohto dôkazného prostriedku, ktoré zistenia sa stanú neskoršie (následne) predmetom subsumpcie pod aplikovanú právnú normu. Osobu znalca využíva súd v konaní v prípadoch, keď sa v rámci dokazovania dostane do situácie, kedy posúdenie skutkového stavu závisí od vedeckých (odborných) znalostí a skúseností. Úlohou znalca nemá byť vykonávanie dôkazov ani právne posúdenie predmetu znaleckého dokazovania. Takáto úloha patrí výsostne len súdu a takúto úlohu súd ani nesmie znalcovi uložiť. Znalecké dokazovanie nemôže byť spôsobom, ktorým súd ponecháva vlastné rozhodnutie na odborníkov.

25.3. Zamestnanec je povinný vykonávať iba takú prácu, pre ktorej výkon má potrebnú zdravotnú spôsobilosť. Zákonník práce vychádza z predpokladu, že v prípade pochybností musí byť spôsobilosť zamestnanca vykonávať naďalej doterajšiu prácu u zamestnávateľa s ohľadom na jeho zdravotný stav najprv objektivizovaná príslušným orgánom predpísaným spôsobom a výsledok tohto posúdenia je potom vyjadrený v lekárskom posudku. Lekársky posudok sa vždy týka výkonu konkrétnej činnosti, z lekárskeho posudku musí byť zrejmé, či konkrétne posudzovaná osoba je (ne)spôsobilá vykonávať konkrétny druh práce. Individualizácia lekárskeho posudku zohľadňuje nie len jedinečnosť subjektu ale aj jeho nerozlučnú previazanosť na podmienky konkrétnej realizovanej práce. Výsledky lekárskeho posudku aj pri rovnakom, alebo obdobnom druhu práce vo všeobecnosti nevylučujú odlišné závery o (ne)spôsobilosti zamestnanca vykonávať určitú prácu. Konajúce súdy pri ustálení skutkového stavu veci inak ako dovolateľ vyhodnotili listinný dôkaz (lekársky posudok z 30. novembra 2010 vypracovaný H. P. L. - č.l. 233, 258 spisu). Dovolanie však nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

25.4. Pokiaľ súd zamietne žalobu z dôvodu neunesenia dôkazného bremena (povinnosť tvrdiť a povinnosť preukazovať tvrdenia a skutočnosti), možno úspešne napadnúť také rozhodnutie dovolaním len v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo ide o riešenie skutkovej otázky (questio facti) vychádzajúcej z hodnotenia dôkazov súdom, jej polozenie a riešenie nemožno považovať za prípustné vymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu pre nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP; to však neplatí, ak ide o otázku nesprávneho posúdenia prenesenia dôkazného bremena, resp. o otázku komu svedčí dôkazná povinnosť.

26. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

27. Podľa § 444 ods. 2 CSP, ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

27.1. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/126/2020).

28. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej priznal nárok na ich náhradu, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobcu (§ 256 ods. 1 CSP).

29. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.